



# ar per aquí



En aquests anys, el que havia estat home de confiança de Companys és un home amb “capacitat d’influència” que fa de “morter de totes les forces polítiques”. Per exemple, “ell fa de corretja de transmissió per portar polítics joves catalans a Tarradellas” –també ajuda la Generalitat a l’exili– i és qui fa que es coneguin Josep Benet i el president. Més estampes d’Andreu durant els anys setanta: quan es funda l’Assemblea de Catalunya, ell, com a veterà, fa “el discurs inaugural”; és el mateix personatge que es passeja per Barcelona amb un cotxe de luxe i xofer.

Tot plegat “incomoda les autoritats franquistes”, perquè és un home de la República i perquè “està fent contactes de sotamà”. “Era un home capaç de portar en una mateixa taula uns i altres, està fent que aquesta oposició parli”, subratlla Esculies. Quan ja ha ingressat en el PSC, després de les picabaralles amb el sector de Barrera, forma part de la comissió que elabora l’Estatut de Sau (del 1979). En un acte del PSC fins i tot diu que Companys, si fos viu, seria socialista, cosa que encén els republicans.

Mereix un capítol a part la relació d’Andreu amb la família Pujol, com a accionista de Banca Catalana. Segons aquesta biografia, quan Jordi Pujol surt de la presó té dificultats per entrar al consell d’administració. El pare de Pujol –Florenci– li demana ajut i Andreu intervé perquè Jordi Pujol hi sigui admès. “Anys després, quan Banca Catalana es vol expandir, els representants franquistes demanen que

**“Personatges com Andreu són molt útils en un cert moment [la Transició] i molt incòmodes després”**

Andreu surti del consell”, explica Esculies. “Per a estupor d’ell”, la família Pujol ho accepta. La culminació de les topades amb els Pujol arriba el 1983, amb la fallida de Banca Catalana, quan Andreu perd molts diners. “Li queda la sensació que els dirigents del banc sabien el que passaria, que van treure els diners i a ell no el van avisar.”

“Personatges en la intersecció, com ell, són molt útils en un cert moment [en la Transició] i molt incòmodes després”, reflexiona Esculies. Amb la seva figura passa exactament això. Un cop tancat el període de la Transició –del qual “no en sabem tantes coses”, alerta l’investigador–, molts prefereixen no parlar-ne. Ni tampoc parlar dels pactes, sacrificis i cessions que l’expliquen. A la segona meitat dels vuitanta, Andreu desapareix de l’esfera pública –li diagnostiquen Alzheimer– i als noranta cauen sobre la seva figura paletades d’oblit. ■

ben vives fins al final del franquisme i explicaran, també, certes batalles de la Transició.

El que sí que és cert és que Andreu marxa de Mèxic deixant una fàbrica de nines que tenia amb Roc Boronat carregada de deutes. D’aquí salta a París i després, definitivament, a Tànger, on, per mediació d’un parent franquista, entra a dirigir un banc. “Aquí sí que farà diners, el seu somni era convertir-lo en el Mònaco del Marroc”, comenta l’investigador. Tànger era, en aquell moment, “com una Suïssa amb moltes divises”. I Andreu torna a desplegar els dots

de relacions públiques. Aquí entra en contacte amb Joan de Borbó i fa amistat amb l’escriptor i polític de la Lliga Joan Estelrich, que dirigia el diari *Espanya*.

“Alguns li recriminen que tingui contactes amb franquistes, però, al mateix temps, si els comunistes volien pintar un monument franquista ell els pagava la pintura”, assenyala Esculies. “No oblidis el tema ideològic d’on ell ve.” Al seu banc de Tànger, també hi farà venir a “treballar gent de Montblanc”. Tanmateix, la vida alegre a Tànger s’acaba a principis del 1962, quan el rei del Marroc es-

borra “el règim excepcional” d’aquesta ciutat. Això precipita el seu retorn a Catalunya.

#### La relació amb Tarradellas

A Tànger coneix Manuel Ortínez, un dels homes cabdals per al retorn del president de la Generalitat. Amb Tarradellas, Andreu hi té “una relació fluctuant”; en certa manera, “d’amor-odi”, diu Esculies. Si el president és més partidari de centrar-se només en la qüestió de Catalunya, Andreu té contactes amb la resta de l’Estat i és favorable a vincular l’antifranquisme català amb l’espanyol.

#### Membre de la

#### comissió que

elabora l’Estatut del 1979 (a la foto de l’esquerra, al costat de Tarradellas i Verde Aldea, amb Alavedra i Maria Dolors Calvet). A dalt, amb Anton Cañellas. A baix, altres imatges d’Andreu participant en diversos actes a finals dels setanta i principis dels vuitanta ■ ROBERT RAMOS / ARXIU